

BIJLAGE 1

PRAKTISCHE TIPS VAN A TOT Z TEN AANZIEN VAN REGELS & ROUTINES.

1. Regels moeten zo mogelijk positief worden geformuleerd. Gezegd moet worden wat het verlangde gedrag inhoudt.
2. De regels moeten zinvol zijn voor de leerlingen en niet louter gebaseerd op willekeur. Dat betekent dat het voor hen duidelijk is dat de regel een zeker nut heeft. Het antwoord: "Wat geeft dat nou..." wijst op het ontbreken van dat inzicht. De leerling moet een regel als functioneel kunnen herkennen
3. De regels moeten begrepen worden. De leerlingen moeten precies weten waar zij aan toe zijn en er mag geen 'niemandsland' ontstaan waar de leerling niet weet wat mag of niet mag.
4. De regels moeten bekend zijn bij de leerlingen.
5. De regels moeten haalbaar zijn. Geluidloos een klaslokaal verlaten is onmogelijk, zo stil mogelijk is wel een haalbare kaart. De opmerking: "Als ik vandaag nog één woord hoor, dan..." zal zeker overtreden worden.
6. Houdt bij het stellen van regels zoveel mogelijk rekening met de wensen van de leerlingen.
7. Bij sommige regels is het nodig om ze met de leerlingen in te oefenen. Denk bijvoorbeeld aan het verplaatsen van meubilair in het lokaal: van de kring naar het tafeltje.
8. Het aantal regels moet beperkt zijn. Maar dan moeten deze regels wel stringent worden toegepast.
9. De leerkracht is duidelijk en consequent. Hij laat niet in het midden wat hij bedoelt, verwacht, eist.
10. Aan het zich niet houden aan de regels moet een sanctie verbonden zijn. Een vermanend woord of een straf is dan een logisch gevolg.
11. Aan het zich goed houden aan de regels mag best een belofte worden verbonden. Dit werkt nog beter dan het gestelde in punt 10. Het versterkt het positieve gedrag aanmerkelijk en verbetert sterk de sfeer in de groep. Zoek gelegenheden om de groep te prijzen en te belonen met een vriendelijk woord, voorlezen of dergelijke.
12. De toepassing van regels moet niet afhangen van het humeur van de leerkracht.
13. De leerkracht moet niet bang zijn om toe te geven dat hij een fout heeft gemaakt bij het toepassen van regels. Erkennen is beter dan het rechtpraten met een smoesje.
14. Werk bij het nakomen van de regels zoveel mogelijk met nonverbale signalen. Als een leerling tijdens zijn werk zit te kletsen, is een oogbeweging vaak al genoeg om hem te corrigeren. Een boze opmerking zal meer onrust teweegbrengen dan er wordt opgelost.
15. De leerkracht moet zichzelf ook strikt aan de gestelde regels houden.
16. Wees bij het stellen van regels vriendelijk en resoluut. De vriendelijkheid wordt door de leerlingen gewaardeerd en schept een positief pedagogisch klimaat. Dit heeft niets te maken met sulligheid, zwakte of softheid.
17. De leerkracht moet zich houden aan zijn beloften én aan zijn dreigementen. Anders verliezen deze snel hun kracht.
18. "Ik heb je nu al tien keer gewaarschuwd..." Dat is dan negen keer te veel.

19. Het verdient zeer sterke voorkeur dat de regels bij de verschillende leerkrachten zoveel mogelijk gelijk zijn.
20. Er mag wel verschil zijn in het maken van regels. Mensen zijn verschillend. Leerkrachten ook. Maar toch moet uniformiteit de voorkeur hebben.
21. Zorg regelmatig voor evaluatie van regels (feedback).
22. Stel de regels zo nodig bij.
23. Het is goed om de afgesproken regels op papier te zetten en in de klas op te hangen op een duidelijk zichtbare plaats.
24. Het werkt heel goed om elke week een regel centraal te stellen. Deze regel wordt dan besproken en op de naleving wordt extra toezicht gehouden.
25. Informeer eens bij collega's van andere scholen naar hun 'regels'.
26. Word nooit een slaaf van een regel.